

Europos Pulsas

Jungiant bendruomenes, stiprinant Europą

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

Nr. 25

2025 m. balandis

SAULĖS JĖGA AKADEMINEI ATEIČIAI: LSMU ŽENGIA ŽALIUOJU KELIU

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (LSMU) įrodė, kad aukštojo mokslo institucijos gali būti ne tik žinių skleidėjai, bet ir pavyzdys įgyvendinant tvarius sprendimus. 2023 m. sėkmingai įgyvendintas saulės elektrinių projektas, finansuotas pagal Klimato kaitos programą, žymi svarbų žingsnį universitetui pereinant prie švaresnės ir aplinkai draugiškesnės energijos.

Saulės elektrinės – ne simbolika, o praktinė nauda

Devyniuose LSMU pastatuose įrengtos saulės elektrinės, kurių bendra galia siekia 648,34 kW. Jos ne tik sumažino priklausomybę nuo iškastinio kuro, bet ir realiai atnešė finansinės naudos – per šešis mėnesius sutaupyta per 29 tūkst. eurų. Ir mokomieji korpusai, ir bendrabučiai tapo atsinaujinančios energetikos sistemos dalimi, o jų stogai – tvarumo simboliais Kaune.

Projekto finansinė struktūra aiškiai rodo strateginį valstybės požiūrį: iš 683 tūkst. eurų bendros vertės projektui net 514 tūkst. eurų skyrė Aplinkos projektų valdymo agentūra (APVA). Tai pavyzdys, kaip viešasis sektorius ir valstybė gali kartu įgyvendinti žaliajo kurso tikslus.

Universitetas tampa žaliaja platforma

LSMU nesustoja ties vienkartinio projektu – universitetas aktyviai plėtoja tvarumo politiką. Jau planuojama plėsti dviračių ir paspirtukų stovus, įrengti elektromobilių įkrovimo vietas, efektyvinti pastatų energijos vartojimą. Taip pat svarstoma paskirti Tvarumo ambasadorių – tai būtų asmuo ar komanda, kuri rūpintųsi ilgalaikę tvarumo kultūros plėtra universitete.

„Tvarumas – tai ne vien technologijos, tai kultūra. Mūsų tikslas – kad žalieji sprendimai taptų kasdienybė visai universiteto bendruomenei“, – teigia administracijos ir finansų direktorė Laima Matusevičienė.

Europos kontekstas – LSMU tampa dalimi bendros vizijos

ES Žaliojo kursas įpareigoja valstybes nars mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, pereiti prie atsinaujinančių energijos šaltinių ir didinti energinį efektyvumą. LSMU projektas – tai ne tik vietinės reikšmės iniciatyva, bet ir įnašas į visos Europos

pastangas siekiant klimatui neutralios ateities.

Švietimo įstaigos, ypač universitetai, tampa svarbia šios trans-

galia siekia 1,3 MWp. Ši sistema patenkina apie 10 proc. ligoninės energijos poreikį ir leidžia kasmet sutaupyti apie 300 000 eurų.

2. Ispanija: Oliverio energetinė bendruomenė Saragošoje

2023 m. Saragosos Oliverio rajone įkurta energetinė bendruomenė įgyvendino projektą, kurio metu ant vietinės bažnyčios sto-

tatuose integruotos saulės energijos sistemos, padėjo sumažinti energijos sąnaudas ir skatino atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą.

Šie pavyzdžiai rodo, kad saulės energijos technologijų diegimas viešuosiuose ir gyvenamuosiuose pastatuose ne tik sumažina energijos sąnaudas, bet ir prisi-

programas, pažangią technologiją ir stiprėjančią klimato atsakomybės kultūrą – turime ir moralinę pareigą tai pakeisti.

Dar daugiau – reikėtų kelti klausimą, kodėl saulės elektrinės vis dar nėra masiškai įrengiamos ant gyvenamųjų namų? Lietuvoje sparčiai auga individualių saulės elektrinių skaičius, tačiau daugia- bučių gyventojai vis dar susiduria su biurokratinėmis kliūtimis, informacijos trūkumu ar kompleksiniu sprendimų priėmimu bendrijose. Tuo tarpu Europos miestuose vis labiau populiarėja saulės kooperatyvai, kur gyventojai kartu investuoja į elektrines ant stogų ar net saulės parkus už miesto ribų, o gautą energiją naudoja savo reikmėms arba parduoda.

Galbūt atėjo metas nacionaliniam sprendimui? Pavyzdžiui, valstybės lygiu būtų galima įteisinti taisyklę: kiekvienas naujas arba renovuojamas visuomeninės paskirties pastatas turi būti vertinamas kaip potencialus saulės elektrinės statybos objektas. Toks žingsnis ne tik skatintų decentralizuotą energetiką, bet ir formuotų naują miesto estetiką – kur stogas tampa ne betonu padengta dykuma, o gyva ir naudinga architektūros dalimi.

Energetinė nepriklausomybė – tai ne tik geopolitinė diskusija. Tai ir sprendimas dėl šildymo mokėjimų senjorų daugiabučiuose, dėl įperkamo šeimoms su mažomis pajamomis ar galimybės įkrauti elektromobilį šalia savo namų. Atsinaujinančioji energija – tai ne ateitis, tai dabartis, kuri jau vyksta. Ir kiekvienas, nuo savivaldybės iki bendrijos, gali būti šios kaitos dalimi.

Galiausiai, ar gali būti labiau simboliška nei tai, kad žinios, ugdymas ir medicina – tokios gyvybiškai svarbios sritys kaip LSMU – yra apšviečiamos tiesiogine ir perkeltine prasme pačios gamtos energija?

Tad galbūt verta pažvelgti aukštyn – į mūsų miestų stogus – ne kaip į konstrukcijas, bet kaip į ateities šviesos laukus. Juk kiekvienas šviesus sprendimas prisideda nuo klausimo: o ką galime padaryti jau šiandien?

„Europos Pulso“ informacija

By pedrik - Parking under Solar Canopy, CC BY 2.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=137148049>

formacijos dalimi. Jos formuoja naują požiūrį į aplinką ir kuria kompetencijas, reikalingas žaliosios ekonomikos plėtrai.

Mokslas, inovacijos ir atsakomybė

Universiteto Infrastruktūros valdymo tarnybos atstovai pabrėžia, kad projektas neapsiriboja tik elektrinėmis – tai signalas visai akademinei bendruomenei, kad tvarumas yra būtina šiuolaikinės mokslo institucijos savybė.

Be to, LSMU įgyvendina ir kitus projektus – nuo sporto bazės modernizavimo iki inovatyvių medicinos prietaisų kūrimo. Visa tai rodo sisteminių požiūrį į inovacijas, sveikatą ir atsakomybę už aplinką.

O kaip Europoje?

1. Kipras: Nikosijos bendroji ligoninė

2024 m. vasarą Nikosijos bendroji ligoninė įdiegė daugiau nei 2 000 saulės modulių, kurių bendra

go įrengtos 72 saulės baterijos. Ši sistema aprūpina elektros energija 56 namus, penkias organizacijas ir pačią bažnyčią.

3. Jungtinė Karalystė: Wrexham miesto tarybos būstai

2012 m. Velse, Wrexham mieste, ant 3 000 savivaldybės būstų stogų buvo įrengta 30 000 saulės modulių. Tai vienas didžiausių tokių projektų Europoje, leidžiantis gyventojams sumažinti elektros sąskaitas ir prisidėti prie atsinaujinančios energijos naudojimo.

4. Vokietija: Saulės gyvenvietė Freiburge

Freiburge sukurta „Saulės gyvenvietė“ (Solar Settlement) – tai 59 namų bendruomenė, kur kiekvienas namas pagamina daugiau energijos, nei suvartoja. Šis projektas laikomas pirmuoju pasaulyje teigiamo energijos balanso gyvenamuoju kvartalu.

5. Graikija: Saulės energijos integracija viešuosiuose pastatuose
Graikijoje įgyvendinti projektai, kurių metu viešuosiuose pas-

teda prie aplinkos tausojimo bei energetinės nepriklausomybės didinimo.

Pabaigai: nuo saulės modulių link šviesesnės ateities

LSMU projektas – tai ne tik techninis inžinerinis sprendimas. Tai signalas visai visuomenei, jog laikas keisti požiūrį į pastatų stogus: tai ne tik konstrukciniai elementai, apsaugantys nuo lietaus ar sniego. Stogas – tai neišnaudotas energetinis plotas, kuris gali tapti elektros gamintoju, sumažinti sąskaitas ir prisidėti prie žaliosios transformacijos.

Jei universitetas gali efektyviai išnaudoti savo stogus elektros gamybai, kodėl to nedaro kitos viešosios įstaigos? Mokyklos, ligoninės, sporto centrai, seniūnijų pastatai – dauguma jų turi puikiai saulės šviesai tinkamus stogus. Dalis šių įstaigų pastatyta dar sovietmečiu, kai niekas negalvojo apie energinį efektyvumą. Šiandien, kai turime ES finansines

ATRASK SAVO GALIMYBES

Europos Komisijos portalas „Funding & Tenders Portal“ yra skirtas ES finansavimo ir konkursų galimybėms. Šiame portale skelbiami įvairūs projektų finansavimo kvietimai, kurie apima daugybę sričių ir programų.

Kovo 11 d. paskelbti projektai:

1. Turizmo sritis. Paskelbta kovo 11 d. (Call4TravelVouchers)
2. Mokslinių tyrimų ir inovacijų sritis. Paskelbta kovo 4 d. (Outstanding Research Team Prize)
3. Mokslas ir inovacijos. Lyčių lygybė moksle sritis. Paskelbta kovo 11 d. („Outstanding Female Scientist Prize“)
4. Mokslas ir inovacijos ir lyderystė mokslo srityje. Paskelbta kovo 11 d. (Scientific Leadership

Prize for a man resident of an EU Member State or a country associated with the Horizon Europe programme)

5. Mokslas, inovacijos ir lyčių lygybė mokslinėje lyderystėje sritis. Paskelbta kovo 11 d. (Scientific Leadership Prize for a woman resident of an EU Member State or a country associated with the Horizon Europe programme)

6. Žmogaus teisės, demokratija ir socialinės įtraukties sri-

tis. Paskelbta kovo 12 d. (Call 1: „Empower civil society to promote the rule of law, participative democracy, and good governance, and to defend civic space and media“)

7. Moterų įgalinimas, įtrauktis ir lyčių lygybė inovacijų, verslumo ar tyrimų srityje. Paskelbta kovo 12 d. (WE-RISE Open Call #1 Phase 1)

8. Vartotojų apsauga ir vidaus rinka. Paskelbta kovo 13 d. (SMP-CONS-2025-ADR-RAD)

9. Vidaus saugumas, teisėsauga ir kova su nusikalstamumu. Paskelbta kovo 13 d. (Detection of illicit trade)

10. Saugumas, teisėsauga ir kriminalinių tyrimų stiprinimas. Paskelbta kovo 13 d. („Investigation and surveillance equipment and methods“)

11. Kibernetinis saugumas ir skaitmeninė kriminalistika. Paskelbta kovo 13 d. (Digital forensic equipment and tools)

12. Skaitmeninės technologijos, duomenų analizė ir inovacijos. Paskelbta kovo 13 d. (Data-analytics technologies and data purchases)

13. Švietimas, mokymai ir tarpinstitucinis bendradarbiavimas. Paskelbta kovo 13 d. („Staff exchanges“)

14. Viešinimas, informuotumo didinimas ir žinių sklaida. Paskelbta kovo 13 d. (Conferences, workshops and seminars)

Globalūs muitai: ekonominis spaudimas ar sisteminis pasikeitimas?

Gyvename laikotarpiu, kai kaltė tampa lyg alkis – ją jaučia visi, bet retas ryžtasi ją įvardyti. Tokiu būdu galima apibūdinti dabartinės JAV administracijos logiką, kuria pateisinamas visuotinių muitų įvedimas visam pasauliui, įskaitant ir artimiausius sąjungininkus. Tai primena plėšikų elgesį: auka ne tik apiplėšiama, bet ir bauginama. Pavogė pinigine? Pabandyk pasiskusti – sulauksi dar skaudesnių pasekmių. Pasipriešinimas čia baudžiamas. Tipiškas „gopnikų“ elgesys.

Reakcijos įvairiose pasaulio valstybėse – skirtingos. Kinija atsakė atitinkamais muitais. Kanada pasekė tuo pačiu keliu. Europa, rašymo metu, vis dar delsia. Kai kurios šalys bando tartis, kitos – tiesiog nutyli ir „praryja“ šią karčią piliulę, tikėdamosi, kad tai laikina. Bet tylėjimas dažnai laikomas sutikimu. O jei tylite, kodėl gi jūsų nespaušti dar labiau? Tokia logika veda prie visos kantrybės ribos peržengimo.

Ekonomistai vieningai sutaria: didžiausią žalą dėl šios protekcionistinės politikos galiausiai patirs patys amerikiečiai. Brangs prekės, augs nedarbas.

Prezidentas D. Trampas, iki politinės karjeros dirbęs daugiausia nekilnojamojo turto srityje, regis, nelabai supranta šiuolaikinės pramonės – ypač aukštųjų technologijų – subtilybių. Juk neįmanoma vienu mostu visos gamybos perkelti į JAV. Automobilis susideda iš tūkstančių komponentų. Tam reikia gamyklų, specializuotos įrangos ir, svarbiausia – kvalifikuotų specialistų, kurių ruošimas užtrunka. Šiandien net valdyti stakles dažnai reikalingas specialistas su aukštuoju išsilavinimu.

Be to, kai kurių gamtinių išteklių Amerika tiesiog neturi. Tar-kime, aliuminis, kuriam įvesti 25 proc. muitai, siekiant „apsaugoti“ JAV plieno sektorių. Nors JAV yra devinta pagal aliuminio gamybą, ji užima tik dvidešimtą vietą pagal atsargas. Jei šalys, turinčios didelius šio metalo išteklius, įves eksporto muitus (kas, šiuo metu, atrodo tikėtina), JAV plieno pramonė susidurs su dar didesniais iššūkiais.

Prisiminkime Kanados pavyzdį. Kai ši valstybė pagrasino įvesti eksporto muitus elektrai, baltieji rūmai greitai pakeitė toną. Jei tai būtų įvykę, vidutinė

amerikiečių šeima būtų mokėjusi maždaug 100 dolerių daugiau už elektrą kas mėnesį. Žinoma, viešai D. Trampas griežtai sure-agavo, pažadėdamas dar griežtesnes priemones Kanados atžvilgiu – tai buvo labiau signalas rinkėjams nei realus veiksmas. Užkulisuose greičiausiai buvo pasiekta tyli diplomatija, nes galiausiai Kanados muitai buvo gerokai švelnesni, nei grasinta.

Dabartinė JAV administracija mėgsta derybas lyginti su kortų žaidimu. Tačiau ES rinka – didesnė nei JAV, todėl klausimas, kieno rankose iš tiesų yra stipresnės kortos, lieka atviras. Be to, dėl visuotinių muitų paskelbimo pasauliui, dabar JAV priešpriešoje atsidūrė ne viena, o prieš ją gali susivienyti daugybė sąjungininkų. Galbūt atėjo metas svarstyti naujos tarptautinės ekonominės sąjungos įkūrimą – tam tikrą „ekonominį NATO“?

Originalusis NATO buvo karinė gynybinė sąjunga, kuri sėkmingai užtikrino stabilumą ir taiką. Galime pritaikyti tą pačią logiką ekonomikos srityje: kai vienam nariui būtų paskelbti neproporcingi prekybos barjerai, visa sąjunga reaguotų kolekty-

viai – atsakomosiomis ekonominėmis priemonėmis.

Šiuolaikinė Vakarų civilizacija turi milžinišką ekonominę galią. Jei Europos Sąjunga, Kanada, Jungtinė Karalystė, Japonija, Australija, Pietų Korėja ir kitos demokratinės šalys susiburtų į ekonominę sąjungą, net stipriausi pasaulio žaidėjai neturėtų galimybės laimėti nesąžiningos konkurencijos sąlygomis.

Tokio aljanso viena iš strateginių diskusijų galėtų būti ir naujos rezervinės valiutos įvedimas. JAV dolerio dominavimas pasaulinėje prekyboje suteikia Amerikai neproporcingą galią. Citata, priskiriama Mayeriui Amscheliui Rothschildui, puikiai tai iliustruoja: „Duokite man valdyti šalies pinigus, ir man nesvarbu, kas leidžia įstatymus.“ Tai vyks-ta ir šiandien. JAV kontroliuoja pasaulinę valiutą ir dažnai igno-ruoja tarptautines taisykles. Kaip dar vienas pavyzdys – buvusio JAV prezidento Jameso A. Garfieldo žodžiai: „Kas valdo šalies pinigus, tas valdo jos pramonę ir prekybą.“

Šiuo metu JAV valdo pinigus. Tačiau mes dar turime galimybę pakeisti žaidimo taisykles – jei

tik atsiras pakankamai politinės valios.

Įdomu, kad būtent šiuo metu pasirodė ir naujojo Kanados premjero Marko Karni pareiški-mas:

„80 metų laikotarpis, kai Jungtinės Valstijos vadovavo pasaulinei ekonomikai, kūrė sąjungas pasitikėjimo ir abipusės pagar-bos pagrindu bei gynė laisvą ir atvirą prekių bei paslaugų mainų politiką, baigėsi. Nors tai – tragedija, tai taip pat nauja realybė.“

Karni taip pat pareiškė, kad jeigu JAV atsisako būti pasaulio lydere, Kanada pasirengusi perimti šį vaidmenį, suburdama „panašiai mąstančių šalių koaliciją“, ieškančią alternatyvų JAV dominavimui.

Panašu, kad pasaulis stovi ant naujo geopolitinio ir ekonominio lūžio slenksčio. JAV pasirinktas kelias didina įtampą, mažina pasitikėjimą ir stumia sąjungininkus į alternatyvių aljansų paieškas. Ši krizė gali tapti impulsu ne konfliktui, bet naujo bendradarbiavimo erdvės gimimui. Klausimas tik vienas – ar išdrįsime šią galimybę paversti realybe?

Aleksandras Juodka

Šarūnas Birutis ES ministrų susitikime Varšuvoje: parama kultūrai – investicija į saugesnę Europos ateitį

Lenkijos ministro pirmininko kanceliarijos nuotrauka

Kultūros paveldo apsauga ka-ro bei krizių akivaizdoje, parama Ukrainos kultūros sektoriui, stra-teginės Europos Sąjungos (ES) kultūros politikos gairės, jaunųjų menininkų padėtis darbo rinkoje. Tokie pagrindiniai klausimai aptarti balandžio 7–8 d. Varšuvoje

vykusiame ES kultūros ministrų susitikime, kuriame dalyvavo ministras Šarūnas Birutis.

Susitikime ES kultūros minis-trai išklausė Ukrainos kultūros ir strateginės komunikacijos mi-nistro Mykolas Tochyskio pranešimą apie šalies patirtį sau-

gant paveldą karo sąlygomis.

ES kultūros ministrų susitiki-me Varšuvoje ministras Š. Birutis pristatė Lietuvos pasirengimą galimoms grėsmėms: „Lietuva aktyviai atlieka namų darbus rengiantis krizinėms situacijoms ir galimiams ginkluotiems konfliktams: ekstremalių situacijų valdymo planų atnaujinimas ir nuolatiniai mokymai tapo kul-tūros įstaigų kasdienės veiklos dalimi. Visi išskirtiniai kultūros paveldo objektai Lietuvoje žymi-mi Mėlynojo skydo – Hagos konvencijos – ženklų, patvirtinta kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos ir evakavimo tvarka, vykdomos pratybos. Pagrindinis iššūkis išlieka darnus už paveldą atsakingų institucijų, gelbėjimo tarnybų, policijos ir kariuomenės bendradarbiavimas, todėl pla-nuojame šią sąveiką gerinti.“

Kultūros ministras Š. Birutis taip pat akcentavo būtinybę ES lygiu spręsti ilgalaikio skaitme-ninio kultūros paveldo saugo-jimo už valstybės sienų klausimus. Jis pažymėjo, kad Lietuva

visapusiškai remia Ukrainos na-rystę ES ir yra pasirengusi pa-dėti jos integracijos procesams kultūros srityje. Pasak Š. Biručio, svarbu išlaikyti kultūros dėmenį ir Ukrainos atstatymo planuose, taip pat atsižvelgti į dabartinius jos poreikius kultūros vertybių saugojimo, restauravimo, skai-tmeninimo, mokymų srityse, kuriose Lietuva jau reikšmingai prisideda. Kaip konkretų para-mos pavyzdį Š. Birutis paminėjo ir Lietuvos vadovaujamą „Kūrybiškos Europos“ iš dalies finan-suojamą projektą UREHERIT. Ši iniciatyva skirta išsaugoti ir atkurti Ukrainos kultūros paveldą, vienijant Europos ir Ukrainos architektus bei paveldo specia-listus.

Diskutuojant apie strateginę ES kultūros kryptį – „Europos ateities kompasą“ – ministras Š. Birutis pabrėžė būtinybę kultūrą integruoti į ES saugumo ir gy-nybos darbotvarkę, nes būtent kultūra stiprina visuomenės at-sparumą dezinformacijai ir hibridinėms atakoms. Pasak jo, svarbu

tęsti paramą Ukrainos kultūros sektoriui, stiprinti ES vertybių sklaidos programas, puoselėti istorinę atmintį ir užtikrinti pa-kankamą finansavimą Europos kultūros įvairovę saugančiai pro-gramai „Kūrybiška Europa“.

Atskiroje sesijoje nagrinėta jaunųjų menininkų ir kultūros profesionalų padėtis darbo rin-koje, pristatytas Lenkijos užsa-kymu atliktas tyrimas šia tema. Ministras Š. Birutis pasidalijo Lietuvos patirtimi – pristatė pradedančiojo kūrėjo stipendijas, rezidencijų programas, sistemą socialinės apsaugos meninin-kams. Kartu jis atkreipė dėmesį į vis dar opią problemą – palyginti nedidelę dalis kūrėjų gali pra-gyventi vien iš savo profesinės veiklos, todėl būtina siekti ores-nio menininkų ir kultūros profe-sionalų darbo užmokesčio.

Daugiau informacijos <https://lrkm.lrv.lt/lt/naujienos/sarunas-birutis-es-ministru-susitikime-varsuvoje-parama-kulturai-investicija-i-saugesne-europos-ateiti/>

Nemokamas lankymas ne tik paskutinį mėnesio sekmadienį, bet ir per „mamadienius“ bei „tėvadienius“

Autorius AušraLeo - Mano darbas, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=149095775>

Nuo šiol du Kultūros ministerijai pavaldūs muziejai nemokamai priims lankytojus vadinamaisiais „mamadieniais“ ir „tėvadieniais“ – papildomomis laisvomis dienomis, skirtomis mamoms ir tėvams, auginantiesiems vaikus iki 12 metų. Prie tokios kviestinės iniciatyvos pirmieji prisijungė Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus Vil-niuje bei Maironio lietuvių literatūros muziejus Kaune.

„Dėkojame muziejams už są-moningumą ir solidarumą. Tokio pobūdžio muziejų atsivėrimas ypač aktualus tėveliams, dirban-tiems pamaininį darbą ir ne visa-da galintiems pasinaudoti nemo-kamo muziejų lankymo kiekvieną paskutinį mėnesio sekmadienį galimybe. Tikime, kad šis ir kul-tūrine, ir socialine prasme nau-dingas žingsnis leis tėvams ko-kybiškai praleisti laiką su vaikais, didins jų domėjimąsi kultūra ir menu bei įkvėps prie šios inici-atyvos prisijungti ir kitus šalies muziejus“, – sako kultūros vice-ministrė dr. Ingrida Veliutė.

Lietuvos teatro, muzikos ir

kino muziejaus direktorė Nideta Jarockienė, aptardama šią ini-ciatyvą, pabrėžė: „Finansiniai nuostoliai mūsų muziejui bus minimalūs, tačiau ilgalaikėje perspektyvoje laimėsime daug daugiau – ugdydysime lojalius lan-kytojus, kultūringus asmenis, ku-rie į muziejų atvyks kartu su savo vaikais. Atsižvelgiant į sudėtingą demografinę situaciją Lietuvoje, tai yra mūsų būdas prisidėti prie šeimų gerovės. Nors muziejus pats vienas neišspręs visų pro-blemų, kiekvienas mažas žings-nis yra svarbus. Turime džiaugtis tais, kurie augina vaikus, ir daryti viską, ką galime, kad pagerintu-

me jų gyvenimą.“

Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus bei Maironio lie-tuvių literatūros muziejus no-rinčiųjų darbo dienomis kartu su vaikais iki 12 metų nemokamai apsilankyti nuolatinėse ekspoz-icijose bei parodose prašys pa-teikti „mamadienį“ ar „tėvadie-nį“ įrodančio dokumento kopiją.

Tikimasi, kad ši patirtis taps pavyzdžiu bei paskatins kitas kultūros įstaigas prisidėti prie šeimoms palankių iniciatyvų įgyvendinimo: siekiama, kad kul-tūra taptų dar labiau prieinama kiekvienam Lietuvos piliečiui, nepriklausomai nuo jo darbo grafiko ar šeiminių padėties.

Daugiau informacijos <https://lrkm.lrv.lt/lt/naujienos/nemokamas-lankymas-ne-tik-paskutini-menio-sekmadieni-bet-ir-per-mamadienius-ir-tevadienius/>

Europos Komisijos pirmininkės Ursulos von der Leyen pareiškimas dėl JAV sprendimo įvesti visuotinius muitus

Prezidento Trampo paskelbtas sprendimas įvesti visuotinius muitus visam pasauliui, įskaitant Europos Sąjungą, yra rimtas smūgis pasaulio ekonomikai.

Giliai apgailestauju dėl šio pasirinkimo. Turime aiškiai suvokti milžiniškas to pasekmes. Pasaulinė ekonomika smarkiai nukentės. Neapibrėžtumas dar labiau išaugs, paskatindamas tolesnį protekcionizmo plitimą. Padariniai bus skaudūs milijonams žmonių

visame pasaulyje, ypač pažeidžiamiausioms šalims, kurios dabar tampa vienomis iš labiausiai JAV apmokestinamų teritorijų. Tai – visiška priešingybė tam, ką mes norime pasiekti. Šie muitai taip pat tiesiogiai paveiks vartotojus visame pasaulyje. Poveikis bus jaučiamas nedelsiant. Milijonams žmonių pabrangs kasdienės prekės – nuo maisto iki medikamentų ir transporto paslaugų. Kils infliacija. Ypač tai pajus labiausiai pažeidžiami visuomenės nariai. Nukentės visos verslo formos – tiek didelės tarptautinės korporacijos, tiek smulkios vietos įmonės. Jos susidurs su didesniu neapibrėžtumu, tiekimo grandinių sutrikimais ir papildoma biurokratine našta. Verslo su Jungtinėmis Valstijomis sąnaudos smarkiai išaugs. Dar daugiau – atrodo, jog šiuo metu nėra jokios tvarkos šioje netvarkoje. Nėra aiškios strategijos, kaip spręsti šią dirbtinai sukurtą krizę, kurioje kenčia visi JAV prekybos partneriai. Per pastaruosius 80 metų prekyba tarp Europos ir Jungtinių

Valstijų sukūrė milijonus darbo vietų. Vartotojai abipus Atlanto naudojo mažesnes kainas, o verslai išnaudojo atsivėrusias galimybes, kurios atnešė precedento neturinčią ekonominę plėtrą ir klestėjimą. Mes puikiai žinome, kad pasaulinė prekybos sistema turi rimtų trūkumų. Sutinku su prezidentu Trampu, kad kai kurios šalys nesąžiningai naudojasi esamomis taisyklėmis. Todėl esu pasirengusi remti bet kokiais pastangas, kuriomis siekiama pertvarkyti pasaulinę prekybos sistemą, kad ji geriau atspindėtų šiuolaikinės pasaulio ekonomikos realijas. Tačiau noriu aiškiai pasakyti: remtis vien muštais kaip pirmuoju ir paskutiniu įrankiu – nėra sprendimas. Todėl nuo pat pradžių mes buvome pasirengę dialogui su Jungtinėmis Valstijomis – tam, kad pašalintume likusias kliūtis transatlantinei prekybai. Tačiau tuo pat metu mes esame pasirošę reaguoti. Šiuo metu užbaiginėjame pirmąjį atsakomųjų priemonių paketą, reaguodami į plieno muitus, ir jau rengiamės

tolimesniems veiksams, siekdami apsaugoti savo interesus ir verslą, jei derybos žlugtų. Taip pat atidžiai stebėsime bet kokią netiesioginį šių muitų poveikį. Europa negali absorbuoti perteklinių pasaulinių pajėgumų, ir mes nepriimsime dempingo savo rinkose. Kaip europiečiai, mes visada gynėme ir ginsime savo interesus ir vertybes. Ir visada stovėsime už Europą. Tačiau dar yra kitas kelias. Dar ne per vėlu išspręsti šį klausimą per derybas. Būtent todėl mūsų prekybos komisaras Marošas Šefčovičius nuolat bendrauja su savo kolegomis JAV. Mūsų tikslas – mažinti prekybos kliūtis, o ne jas didinti. Turime pereiti nuo konfrontacijos prie konstruktyvaus dialogo. Galiausiai noriu tiesiogiai kreiptis į jus, mano bendrapiliečiai Europoje. Žinau, kad daugelis jūsų jaučiatės nusivylę mūsų seniausiu sąjungininku. Taip, mes turime ruoštis šio sprendimo poveikiui. Tačiau Europa turi viską, ko reikia, kad išgyventų šią audrą. Mes

– vieningi. Jeigu atakuojate vieną iš mūsų – atakuojate visus. Ir mes stovėsime kartu, vieni už kitus. Mūsų vienybė – mūsų stiprybė. Europa turi didžiausią bendrąją rinką pasaulyje – 450 milijonų vartotojų. Tai yra mūsų saugus uostas neramiais laikais. Ir Europa stovės kartu su tais, kuriuos šis sprendimas paveiks labiausiai. Mes jau paskelbėme naujas priemones paramai plieno ir automobilių sektoriams. Praėjusią savaitę apribojome plieno importą be muitų į Europą – tai suteiks daugiau kvėpavimo erdvės šioms strateginėms pramonės šakoms. Taip pat sukviesime Strateginius dialogus su plieno, automobilių, farmacijos sektoriais – ir tai tik pradžia. Europa veikia kartu – dėl mūsų verslų, mūsų darbuotojų ir visų europiečių. Ir mes toliau kursime tiltus su tais, kurie, kaip ir mes, tiki sąžininga, taisyklėmis grindžiama prekyba kaip pagrindu bendrai gerovei. Ačiū.

Modernizuota sanglaudos politika – ES strateginių prioritetų įgyvendinimui skatinti

Šiandien Europos Komisija peržiūri ES sanglaudos politiką, siekdama geriau remti Europos konkurencingumą ir dekarbonizaciją, gynybą ir saugumą, rytinių sienų regionus, taip pat įperkamo būsto plėtrą, atsparumą vandens stygiaus grėsmėms bei energetinį perėjimą. Šios iniciatyvos tikslas – padaryti sanglaudos politiką veiksmingesnę, skatinant valstybes nares ir regionus investuoti į Europos strateginius prioritetus, kartu išlaikant pagrindinį sanglaudos politikos tikslą – mažinti ekonominius, socialinius ir teritorinius skirtumus. Valstybės narės bus kviečiamos perprogramuoti dalį 2021–2027 m. laikotarpio sanglaudos fondų, kad šie būtų nukreipti į naujas investicijas, vykstant sanglaudos politikos vidurio laikotarpio peržiūrai. **Europos konkurencingumo stiprinimas ir inovacijų atotrūkio mažinimas** Atsižvelgdama į tai, kad verslas, nepriklausomai nuo jo dydžio, atlieka svarbų vaidmenį mokslinių tyrimų, inovacijų, žinių ir technologijų perdavimo srityse, Komisija siūlo išplėsti Europos regioninės plėtros fondo paramą didelėms įmonėms svarbiose srityse, tokiose kaip gynyba, strateginės technologijos ir dekarbonizacija. Be to, Komisija ragina valstybes nares didinti investicijas į strategines technologijas per Strateginių technologijų Europai platformą (STEP), kad sustiprintų ES konkurencingumą ir inovacijų potencialą. **Parama gynybos pramonei ir rytinių sienų regionams** Siūloma valstybių narių galimybė naudoti esamus sanglaudos fondus atsparios infrastruktūros kūrimui, skatinančiam karinį mobilumą. Taip pat bus remiamas mažų ir didelių įmonių pajėgumų plėtojimas gynybos sektoriuje visuose ES regionuose. Be to, rytinių sienų regionų Sanglaudos programos, kurios yra neproporcingai paveiktos

Rusijos agresijos prieš Ukrainą, galės gauti išankstinį finansavimą palankesnėmis sąlygomis, jei bent 15 proc. jų bendro finansavimo bus nukreipta į naujus strateginius prioritetus. **Įperkamo būsto plėtra** Vadovaudamasi pirmininkės politinėmis gairėmis, Komisija siūlo padvigubinti sanglaudos politikos lėšų dalį, skirtą įperkamo būsto projektams. Valstybės narės taip pat galės pasitelkti privačias ir viešąsias investicijas naudodamos naują finansinį instrumentą, sukurtą bendradarbiaujant su Europos investicijų banku (EIB). Šis instrumentas sujungs sanglaudos lėšas su EIB, kitų tarptautinių finansų institucijų bei nacionalinių skatinamųjų ir komercinių bankų ištekliais. **Vandens išteklių atsparumo stiprinimas** Valstybės narės galės padidinti investicijas į vandens infrastruktūros atsparumą – nuo skaitmenizacijos ir efektyvesnio

valdymo iki sausros bei dykumėjimo poveikio mažinimo. **Energetinis perėjimas** Sanglaudos fondai remis investicijas į energetinius jungiamuosius tinklus ir susijusias perdavimo sistemas, taip pat įkrovimo infrastruktūros diegimą. Šios priemonės bus svarbios siekiant spartesnio perėjimo prie švaresnės energijos ir tvaraus judumo. Taip pat siūloma supaprastinti finansavimą dekarbonizacijos priemonėms. **Finansiniai paskatinimai pagal strateginius prioritetus** Visiems sanglaudos projektams, vykdomiems pagal ES strateginius prioritetus, bus taikomas iki 30 proc. išankstinio finansavimo. Be to, programos, kurios perskirstys bent 15 proc. savo lėšų į strateginius prioritetus, galės gauti dar didesnę išankstinį finansavimą. Dar daugiau – ES finansavimas strateginiams prioritetams

visuose regionuose gali padengti iki 100 proc. visų išlaidų. **Kiti žingsniai** Šiandienos siūlomos Sanglaudos politikos teisės aktų pataisos, pateikiamos 2025 m. vidurio peržiūros kontekste, bus nagrinėjamos Europos Parlamente ir Taryboje. Komisijos tikslas – iki 2025 m. su valstybėmis narėmis ir regionais užbaigti vidurio laikotarpio perprogramavimo procesą, kad naujos programos galėtų būti pradėtos įgyvendinti jau 2026 m. pradžioje. **Kontekstas** Turėdama 392 mlrd. eurų biudžetą 2021–2027 m. laikotarpiui, sanglaudos politika išlieka pagrindine ES investicijų priemone. Vadovaujantis teisinėmis nuostatomis, vykdant dabartinę vidurio peržiūrą, valstybės narės gali įvertinti Sanglaudos programų įgyvendinimą ir pritaikyti jas naujiems politiniams prioritetams 2025 metams.

World Village“ – savanorių stovykla Helsinkyje

Data: 2025 m. gegužės 20–30 d.
Vieta: **Helsinki, Suomija**
Festivalis: „Pasaulis kaime“ („World Village Festival“) vyks 2025 m. gegužės 24–25 d.
Ar norėtum įgyti tarptautinės patirties dalyvaudamas savanorių stovykloje Helsinkyje gegužės mėnesį?
Prisijunk prie „World Village“ savanorių stovyklos! Stovykla vyks

2025 m. gegužės 20–30 d., o jos dalyviai padės organizuoti didžiausią Suomijos tarptautinio bendradarbiavimo ir kultūrų įvairovės festivalį „Pasaulis kaime“. Savanoriai prisidės prie renginio organizavimo, techninių ir praktinių darbų bei taps aktyvia šventės dalimi.
Ką siūlo stovykla?
• Dalyvavimas nemokamas –

registracijos mokesčio nėra.
• Apgyvendinimas ir maitinimas – suteikiami ir įtraukti į programą.
• Kelionės išlaidų kompensacija – iki 100 eurų.
Registracijos forma ir išsami informacija:
<https://www.nuorisovaihto.fi/ajankohtaista/hae-mukaan-world-village-vapaaehto/>

Apie projektą
Stovykla yra dalis projekto „EYA – Europos jaunimas veiksmė: politikos formuotojai už klimato teisingumą“, finansuojamo pagal CERV (Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą).
Daugiau informacijos apie projektą:
<https://www.nuorisovaihto.fi/>

allianssi-youth-exchanges/projects-and-exchanges/eya-europe-an-youth-in-action/
Amžius: 18+
Registracija būtina.
Organizatorius: Allianssin nuorisovaihto (Suomijos jaunimo mainų organizacija)
Daugiau informacijos : https://youth.europa.eu/events/world-village-vapaaehtoisleiri_en

Susipažinkite su žurnalu apie jaunimo savanorystę: „Tiesiant tiltus, kuriant pokyčius“

SALTO Europos solidarumo korpusas didžiuojasi galėdamas pristatyti oficialų 2025 m. konferencijos „Tiesiant tiltus, kuriant pokyčius“ žurnalą, skirtą jaunimo savanorystei, kuris parengtas po vasarį Paryžiuje vykusio renginio!
Nuo politikos iki praktikos – šiame žurnale pateikiamos svarbios išvalgos, refleksijos ir pagrindinės žinutės iš

ropos jaunimo savanorystės ateitį.
Pasinerkite į rezultatus – įkvėpkite tikromis išvalgomis – prisijunkite prie judėjimo už stipresnį jaunimo solidarumą Europoje!
Skaitykite žurnalą dabar

Atsisiųskite tiesiogiai
Konferencija „Tiesiant tiltus, kuriant pokyčius: Jaunimo savanorystės galia“ buvo dalis Strateginės nacionalinių agentūrų partnerystės (SNAC) savanorystės srityje, koordinuojamos SALTO Europos soli-

darumo korpuso ir organizuojamos „Agence Erasmus+ France Jeunesse & Sport“.
Daugiau informacijos https://youth.europa.eu/news/check-out-magazine-youth-volunteering-building-bridges-creating-change_en

Slovakija modernizuoja viešąjį transportą: Bratislavoje plečiama tramvajų linija su ES parama

Slovakijos sostinė Bratislava žengia svarbų žingsnį darnaus miesto vystymo link – čia pradėtas įgyvendinti antrasis tramvajaus linijos plėtros etapas tarp Bosákova gatvės ir Janíkov dvor. Projektas finansuojamas iš Europos Sąjungos Sanglaudos fondo lėšų, kurios skirtos mažinti skirtumus tarp ES regionų ir skatinti ekonominę, socialinę bei teritorinę sanglaudą.

Oro taršos iššūkiai Slovakijoje ir Bratislavoje

Oro tarša yra rimta problema Slovakijoje, turinti didelį poveikį visuomenės sveikatai. Europos aplinkos agentūra (EEA) skaičiuoja, kad kasmet apie 5 000 priešlaikinių mirčių Slovakijoje yra susijusios su oro tarša. Konkrečiai Bratislavoje, 2021 m. dėl smulkiųjų kietųjų dalelių (PM2.5) taršos buvo užfiksuota vidutiniškai 353 priešlaikinės mirtys per metus, o tai sudaro 1,14 mirties atvejo tūkstančiui gyventojų. eumonitor.euPubMed

Be to, oro tarša sukelia didelius ekonominius nuostolius – sveikatos problemos, susijusios su prasta oro kokybe, Slovakijoje kasmet kainuoja daugiau nei 3 mlrd. eurų, įskaitant 1,3 mln. prarastų darbo dienų. eumonitor.eu

Tramvajų tinklo plėtra – žingsnis švaresnio oro link

Atsižvelgiant į šiuos iššū-

kus, Bratislavos tramvajų tinklo plėtra yra svarbi iniciatyva, siekiant sumažinti oro taršą mieste. Naujoji 3,798 km ilgio tramvajų linijos atkarpa Pietinėje Petržalkos dalyje turės septynias stoteles: Chorvátske rameno, Gessayova, Zrkadlový háj, Stred, Veľký Draždiak, Lietavská ir Janíkov dvor. Visos stotelės bus pritaikytos žmonėms su negalia, aprūpintos modernia infrastruktūra ir užtikrins kokybišką susisiekimą tarp gyvenamųjų, komercinių ir poilsio zonų.

Galutinėje stotelėje Janíkov dvor planuojama įrengti traukos pastotę ir techninės priežiūros dirbtuves. Tramvajų sistema gaus energiją per 22 kV elektros liniją, nutiestą iš Ovsšte pastotės.

Infrastruktūra, atitinkanti Europos žaliojo kurso tikslus

Projektas visiškai atitinka Europos žaliojo kurso siekius – sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, gerinti oro

kokybę ir skatinti perėjimą prie tvaresnių transporto rūšių. Naujoji tramvajų linija padės skatinti gyventojus atsisakyti automobilių, o kartu mažins išmetamųjų teršalų kiekį, triukšmo lygį ir kelių nusidėvėjimą.

Be to, projektas numato dviračių takų ir pėsčiųjų šaligatvių įrengimą, žaliosios infrastruktūros atkūrimą bei naujų medžių sodinimą palei liniją. Toks kompleksinis požiūris atitinka ES tikslus kurti miestus, kuriuose transportas yra ne tik efektyvus, bet ir draugiškas žmogui bei aplinkai.

Saugumas ir prieinamumas – svarbūs prioritetai

Tramvajams bus suteiktas eismo pirmumas, o saugumo užtikrinimui pervažose bus įrengti modernūs šviesoforai. Taip pat bus rekonstruojami keli keliai ir pastatyti tiltai per Chorvátske rameno kanalą. Dėmesys skiriamas visoms eismo dalyvių grupėms – nuo pėsčiųjų iki dviratininkų.

Socialinis ir ekonominis poveikis

Tramvajų linija sujungs Pietinę Petržalką su Bratislavos

centru – tai padės tūkstančiams gyventojų greičiau pasiekti darbą, mokymosi ir paslaugų vietas. Skaičiuojama, kad darbo dienomis ja naudosis apie 48 000 keleivių per dieną kiekviena kryptimi. Toks keleivių srautas reikšmingai sumažins viešojo transporto apkrovą kitose miesto dalyse ir padidins viso tinklo efektyvumą.

Transporto prieinamumo gerinimas ypač svarbus mažesnes pajamas turintiems gyventojams, vyresnio amžiaus žmonėms ir asmenims su judėjimo negalia. Viešasis transportas tampa ne tik ekologinis, bet ir socialiai teisingas pasirinkimas.

ES Sanglaudos fondas – tvarių pokyčių variklis

Projekto „Nauja tramvajaus linija Petržalkoje, 2-oji dalis – nuo Bosákova iki Janíkov dvor“ bendra vertė siekia 129 743 221 eurų, iš kurių 73 144 756 eurų skirta iš ES Sanglaudos fondo pagal 2014–2020 metų programavimo laikotarpio „Integruotos infrastruktūros“ veiksmų programą. Projektas įgyvendinamas pagal prioritetą „Viešasis keleivinis transportas“, kuris glaudžiai susijęs su Žaliojo kurso tikslais.

Kaip pažymima Europos Ko-

misijos 2020 m. komunikate apie Žaliąjį kursą (The European Green Deal, COM(2019) 640 final):

„Transportas yra vienas iš pagrindinių taršos šaltinių ES, atsakingas už beveik ketvirtadalį visų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų. Siekiant iki 2050 m. tapti klimatui neutraliu žemynu, būtina radikaliai sumažinti transporto sektoriaus poveikį aplinkai.“

Bratislavos tramvajų projektas tiesiogiai prisideda prie šio tikslo – skatinant perėjimą nuo automobilių prie elektrinių tramvajų, mažinant teršalų emisiją, triukšmą bei degalų sąnaudas.

Be to, pagal Europos klimato teisės aktą, kuris įsigaliojo 2021 m., visos ES narės įsipareigojo iki 2030 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas mažiausiai 55 proc. (palyginti su 1990 m. lygiu). Viešojo transporto sistemų modernizavimas, kaip Bratislavoje, yra vienas svarbiausių įgyvendinimo instrumentų šiam tikslui pasiekti.

Daugiau informacijos: https://ec.europa.eu/regional_policy/projects/projects-database/tram-network-in-bratislava-slovakia-to-be-extended-to-improve-public-transport_en

Pažink Bratislavą: 8 išskirtinės vietos, kurias verta aplankyti Slovakijos sostinėje

Bratislava – tai miestas, kuriame susilieja imperatoriškoji praeitis, kūrybiškas dabarties pulsas ir pasakiška Dunojaus panorama. Šiandien kviečiame jus į virtualią kelionę po įdomiausias vietas Slovakijos sostinėje – nuo gotikinių šventovių iki futuristinių stebėjimo bokštų ir moderniojo meno oazių.

Šv. Martyno katedra – didingos karūnavimų istorijos liudininkė

Ši gotikinė XV a. pradžioje pastatyta katedra ilgus šimtmečius buvo viena svarbiausių bažnyčių visoje Vengrijos karalystėje. Tarp 1563 ir 1830 metų Šv. Martyno katedroje buvo karūnuoti net 11 karalių ir 8 karalienės – įskaitant Mariją Teresę. Virš katedros bokšto išdidžiai stūkso 150 kg sverianti paaukuota Vengrijos karūnos replika, esanti 85 m aukštyje – vizualus ryšys su imperatoriška praeitimi. Viduje – gotikinė architektūra, senieji altoriai, šventųjų skulptūros ir paslaptingi rūšiai. Tai ne tik bažnyčia – tai gyva Slovakijos istorijos širdis.

UFO bokštas – futuristinis vaizdas virš miesto

Užkilkite į UFO observatoriją, įrengtą 95 metrų aukštyje ant SNP tilto – tai tarsi kosminis laivas, nusileidęs Bratislavoje. Iš apžvalgos aikštelės atsiveria 360° panorama: vakaruose – Austrijos kalvos, rytuose – senamiestis su raudonais stogais, pietuose – Dunojaus vingiai. Giedrą dieną matomumas siekia iki 100 kilometrų. Čia taip pat įsikūręs restoranas, kuriame galite para-

gauti gurmaniškų patiekalų vakarodami tiesiog virš upės – neabejotinai viena įsimintiniausių vakarienių, kurią Bratislava gali pasiūlyti.

Devino pilis – tvirtovė virš upių susiliejiimo

Devino pilis – tai ne šiaip griuvėsiai, o legendų apipinta vieta, stovinti aukštai virš Dunojaus ir Moravos santakos. Čia aptikti romėnų, keltų ir slavų laikų radiniai, o akmeninės sienos mena kovas su Osmanų imperija. Pilies teritorija suskirstyta į kelias zonas: viršutinę pilį, iš kurios atsiveria kvapą gniauziantys vaizdai, ir žemesniąją, kur galima rasti „Laisvės vartus“, pastatytus atminti žmonėms, žuvusiems bandant pabėgti per geležinę uždangą. Pilį patogų pasiekti dviračiu arba net laivu iš Bratislavos centro – tai ne tik kultūrinė, bet ir gamtinė išvyka.

Danubiana – menas ant Dunojaus

Danubiana Meulensteen meno muziejus – tai šiuolaikinio meno sala. Pastatas įrengtas ant pusiasalio, giliai įsikišančio į Dunojų, ir primena romėnų galeriją. Viduje – moderniojo meno ekspozicijos, atvežtos iš viso pasaulio: nuo tapybos ir instaliacijų iki konceptualių performansų. Muziejaus perlas – 8 000 kv. metrų skulptūrų parkas po atviru dangumi, kuriame meno kūriniai darniai įsilieja į peizažą. Danubiana – tai vieta, kur menas atsitraukia nuo miesto šurmulio ir susilieja su gamtos ritmu.

Mėlynoji bažnyčia – lyg iš pasakos puslapių

Šv. Elžbietos bažnyčia, dar ži-

noma kaip Mėlynoji bažnyčia, – tikras architektūrinis saldainis. Pastatyta XX a. pradžioje, ši šventovė traukia lankytojus savo unikaliu Art Nouveau stiliumi: viskas čia mėlyna – sienos, stogas, mozaikos, durys, net interjero detalės. Bažnyčia atrodo kaip iš pasakos – lyg būtų animacinio filmo dekoracija. Tai viena fotogeniškiausių vietų Bratislavoje, mėgstama tiek turistų, tiek vestuvinių fotosesijų fotografų.

Senoji rotušė – Bratislavos miesto širdis

Senamiesčio širdyje esanti Senoji rotušė – tai XVI–XVIII a. architektūros ansamblis, sujungęs kelis istorinius pastatus. Viduje veikia Bratislavos miesto muziejus, kuriame eksponuojami ginklai, monetos, amatininkų įrankiai ir net senovinė kalėjimo kamera. Užlipus į bokštą – atsiveria spalvingas senamiesčio vaizdas. Aikštėje prie rotušės dažnai vyksta mugės, koncertai ir miesto šventės – tai vieta, kur Bratislavos gyvenimas virte verda.

Primacialiniai rūmai – diplomatinės ir kultūros tvirtovė

Šie elegantiški rūmai, pastatyti 1781 m., išsiskiria neoklasicistine architektūra ir viduje saugoma XVI a. gobelenų kolekcija, kurioje vaizduojamos meilės legendos. Rūmuose 1805 m. buvo pasirašyta Presburgo taika tarp Prancūzijos ir Austrijos – viena svarbiausių diplomatinio laikotarpio sutarčių. Šiandien tai ne tik muziejus, bet ir koncertų, renginių, diplomatinio susitikimų vieta – gyvas kultūros centras pačioje miesto širdyje.

Eurovea krantinė – Bratislavos modernaus gyvenimo veidas

Naujas, modernus rajonas prie Dunojaus – Eurovea – tapo traukos centru tiek vietiniams, tiek turistams. Čia įrengti pasivaikš-

čiojimo takai palei upę, fontanai, parkai, žaidimų aikštelės, o krantinę puošia šiuolaikiniai skulptūros objektai. Greta – modernus prekybos centras, kavinės, restoranai su terasa prie vandens, o vasarą čia net įrengiamos smėlio paplūdimio zonos. Tai puiki vieta vakarui po įtemptos dienos – atsipalaiduoti, pasivaikščioti ar vakarieniauti su upės vaizdu.

Bratislava – ne tik sostinė. Tai istorijų miestas

Nuo karališkų salių iki postmodernistinių muziejų, nuo gotikos iki stiklo fasadų – kiekvienas čia ras kažką artimo. Ši kelionė tik pradžia – Bratislava dar slepia daugybę lobių, laukiančių atradimo.

Slovakija – šalis, turtinga istorija, kultūra ir įspūdingais gamtovaizdžiais. Be sostinės Bratislavos, čia gausu kitų vietovių, kurios žavi savo unikalumu ir grožiu. Štai keletas iš jų:

Aukštieji Tatrai – kalnų didybė ir gamtos stebuklai

Aukštieji Tatrai yra aukščiausia Karpatų kalnų grandinės dalis, išsidėčiusi šiaurinėje Slovakijos dalyje. Šis regionas garsėja įspūdingomis viršukalnėmis, ledyniniais ežerais ir įvairiais pėsčiųjų takais. Čia galima sutikti retų gyvūnų rūšių, tokių kaip Tatrų gemzė ar rudasis lokys. Žiemą Aukštieji Tatrai tampa populiaria slidinėjimo vieta, o vasarą – žygeivių rojumi.

Spišo pilis – didžiausia Vidurio Europoje

Spišo pilis, esanti rytinėje Slovakijos dalyje, yra viena didžiausių pilių kompleksų Vidurio Europoje. Ši XII a. pastatyta tvirtovė įtraukta į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą. Nors dabar tai griuvėsiai, jie suteikia unikalią galimybę susipažinti su viduramžių architektūra ir mėgautis nuostabiais apylinkių vaizdais.

Banska Štiavnica – kalnakasybos istorijos perlas

Banska Štiavnica – žavus miestas, įsikūręs didžiulės kalderos centre, apsuptas žalmos. Dėl turtingos kalnakasybos istorijos ir unikalių architektūros miestą įtrauktas į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą. Čia galima aplankyti senąsias sidabro kasyklas, pasivaikščioti siauromis gatvelėmis ir grožėtis renesansinėmis pilimis bei bažnyčiomis.

Slovakijos Rojaus nacionalinis parkas – gamtos mylėtojų svajonė

Šis nacionalinis parkas, įkurtas 1964 m., garsėja giliais kanjonais, kriokliais ir urvais. Parke yra daugybė pažintinių takų, vedančių per įspūdingus gamtos objektus, tokius kaip Závojevý krioklys ar Dobšinská ledo urvas. Tai ideali vieta žygeiviams ir gamtos entuziasams.

Bojnicės pilis – pasakų tvirtovė

Bojnicės pilis laikoma viena gražiausių ir lankomiausių pilių Slovakijoje. XII a. pastatyta pilis garsėja savo romantiška architektūra, primenančia pasakų pilis. Čia dažnai vyksta kultūriniai renginiai, festivaliai ir viduramžių tematikos šventės.

Levoča – viduramžių architektūros lobynas

Levoča – vienas žavingiausių viduramžių Slovakijos miestų, esantis šalies rytuose Karpatų slėnyje. Jo istorinis centras įtrauktas į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą. Centrinėje aikštėje stovi renesansinė rotušė ir gotikinė Šv. Jokūbo bažnyčia, kurioje yra garsusis XVI a. meistro Pavolo altorius – didžiausias medinis altorius pasaulyje.

„Europos Pulso“ informacija

Leidėjas: Linale s.r.o, redaktorė Lineta Žalaitė, www.europospulsas.lt, info@europospulsas.lt, išeina kas savaitę.

Už visą turinį „Europos pulse“ atsakingi tik autoriai ir jų nuomonės nebūtinai atspindi Europos Sąjungos poziciją. Europos Sąjunga negali būti už jas atsakinga.